

การศึกษานผลการจัดการเรียนรู้และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบโดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT)

The Study of Learning Management Results and Satisfaction Primary 4,
Subject The Example Citizen for Cooperative Learning Together : LT Model

สุปรียา ไผ่ล้อม^{1*}

Supreeya Pailom^{1*}

SUPREEYANINGPAILOM@gmail.com*

ส่งบทความ 6 กุมภาพันธ์ 2562 แก้ไข 10 มีนาคม 2562 ตอรับ 12 มีนาคม 2562

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษานผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 และมีดัชนีประสิทธิผล ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together : LT) และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together : LT) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จำนวน 1 ห้องเรียน คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 45 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องพลเมืองต้นแบบโดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together : LT) (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และการทดสอบสมมุติฐานใช้ t-test (Pair)

ผลการศึกษานการจัดการเรียนรู้และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องพลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together : LT) พบว่า

1 ผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.93/82.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.61

2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง

¹ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

¹ Senior Professional Level Teacher of Suan Sanook Municipality School, Nai Mueang Subdistrict, Mueang District, Khon Kaen Province

สถิติ ที่ระดับ .05

3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.64 สรุปโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและในส่วนของความพึงใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : วิธีสอนแบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้

Abstract

this study The objective is (1) to study the learning management results Social Studies, Religion and Culture Learning Group, Primary 4, Subject to Citizenship By using cooperative teaching methods To be effective 80/80 and have the effectiveness index from 0.5 and up (2) to compare learning achievement Before and after study Social Studies, Religion and Culture Learning Group, Primary 4, Subject to Citizenship By using cooperative teaching methods Learning Together: LT and (3) to study the satisfaction of Primary 4 students towards the teaching of the subjects on the prototype of citizens by cooperative teaching methods Learning Together: LT The sample used in the study is a Primary 4 student in the first semester of the academic year 2017. The Municipality of Suansuan School, consisting of 1 classroom, is a Primary 4/3, with purposive sampling. The tools used in the research are (1) Learning Management Plan for Social Studies, Religion and Culture Learning Group, Primary 4, Subject to Citizenship by Using Cooperative Teaching Method (Learning Together: LT) (2) achievement test, and (3) satisfaction rating. The statistics used in the research were percentage, mean (), standard deviation (SD.) and hypothesis testing using t-test (Pair).

The results of the study of learning management and the satisfaction of students in Primary 4, about the prototype by using cooperative methods Learning Together: LT found that

1 Learning management results Social Studies, Religion and Culture Learning Group, Grade 4, Subject to Citizenship By using Learning Together: LT with the efficiency value of 82.93 / 82.37 which is higher than the set criteria and the effectiveness index is 0.61

2 Achievement Social Studies, Religion and Culture Learning Group, Grade 4, Subject to Citizenship By Learning Together: LT after studying higher than before With statistical significance at the level of .05

3 Students are satisfied with learning. By using a learning management plan Social Studies, Religion and Culture Learning Group, Grade 4, Subject to Citizenship By using Learning Together: LT at the highest level, with an average of 4.64

The overall summary is at the highest level and in the opinion of students towards the cooperative method Joint learning Together Model at the highest level

Keywords : Learning Together learning management

บทนำ

การจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในสภาพท้าทายคนไทยทั้งประเทศ แม้ว่าจะช่วยกันฟื้นฟูสภาพที่ตกต่ำของผลลัพธ์ทางการศึกษาของเยาวชนไทยอย่างไร หลักฐานของสภาพตกต่ำอยู่ที่ผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ชัดเจนอย่างยิ่ง ยืนยันโดยผลการทดสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) เปรียบเทียบกับประเทศต่างๆทั่วโลก ผลการทดสอบเด็กไทยอยู่ในกลุ่มต่ำสุดทุกวิชา ในทุกๆ 3 ปีที่มีการทดสอบ ดังนั้น การฟื้นฟูระบบการจัดการศึกษาของชาติต้องถือว่าเป็นวาระแห่งชาติ (National Agenda) ที่คนไทยทุกหมู่เหล่าต้องเข้ามาร่วมกันฟื้นฟูการศึกษา แทนที่จะปล่อยไว้ในความรับผิดชอบของนักการศึกษาและนักการเมืองเท่านั้น ทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบ เพราะการศึกษาในวันนี้ ต้องการกระบวนทัศน์ใหม่ในการดำเนินการ ที่หลักวิชา ด้านการศึกษาสมัยก่อนใช้ไม่ได้อีกต่อไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงของคน (วิจารณ์ พานิช, 2555) การพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืนนั้น จะต้องมีการพัฒนาหลายๆ ด้าน แนวทางการพัฒนาด้านหนึ่งคือด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) เพราะคนนั้นเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยเฉพาะด้านการศึกษา เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ของสภาพสังคมปัจจุบัน ภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ และพื้นฐานข้อมูลสื่อสารที่ไร้พรมแดน ส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 โดยคุณภาพผู้เรียน ถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นสำคัญของการอภิปรายในทุกเวทีการศึกษา และต่างเห็นพ้องกันว่า ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ธรินธร นามวรรณ, 2548) การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งจิตใจ และร่างกาย ปัญญา และสังคมนั้น จะต้องพัฒนาให้ผู้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนจะต้องสอนกลยุทธ์ต่างๆ ที่จะนำไปใช้ในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ คือ เก่ง เช่น เก่งคิด เก่งทำ มีคุณธรรม เป็นคนดีศรีสังคม และมีความสุขทั้งกายและใจ ต้องยึดกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการค้นหาความรู้ หรือสร้างความรู้เอง จนชำนาญการศึกษา

ที่ถูกต้องจะช่วยให้คนไทยมีค่านิยมที่ดี มีคุณธรรม และจริยธรรม เพราะการศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของชีวิต ดังพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (ทีศนา แคมมณี, 2548) ที่ตรัสว่า การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคม และบ้านเมืองนั้นจะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีความเข้มแข็งทางปัญญา มีการเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุด การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีความเข้มแข็งทางปัญญา มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสร้างความรู้ใหม่ได้ เพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิต และก้าวไปในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมั่นคง และอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ และเพื่อนมนุษย์อย่างสันติสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระที่หล่อหลอมด้วยศาสตร์แขนงวิชาต่าง ๆ เป็นวิชาที่ส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดีให้แก่ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เป็นคนที่สมบูรณ์มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงควรเน้นการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถด้านการคิดควบคู่ไปกับความรู้

ดั่งที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมไว้ว่า สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลาทำให้เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่นมีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกจากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยได้เห็นความสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดี จึงกำหนดให้เปิดสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในทุกระดับชั้น มีทั้งรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก โดยกำหนดตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมมาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจ และปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข และในมาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง จึงเป็นส่วนสำคัญที่ระบบการศึกษาไทย ได้ปลูกฝังให้เยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจในสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ สามารถวิเคราะห์ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองตามหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ผ่านมา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นเนื้อหา และความรู้ความจำมากกว่ากระบวนการหรือทักษะที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ทักษะไม่เพียงพอและไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ดังที่ฉัตรชัย พุ่มเลื่อน (2558) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาผู้เรียนไม่ค่อยชอบเพราะมีเนื้อหาจำนวนมาก และส่วนใหญ่มีลักษณะเนื้อหาที่เน้นความรู้ความจำ สำหรับ

การจัดการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เด็กไทยจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองที่ดี ข้อมูลด้านปัญหาวิกฤตเกี่ยวกับการศึกษาในแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2545-2559 ซึ่งถึงปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็ก และเยาวชนไทยในสถานศึกษามีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับหลายประเทศในระดับเดียวกัน เด็กและเยาวชนไทยยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2549) ซึ่งการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ส่วนใหญ่ครูยังมุ่งเน้นแต่ให้นักเรียนท่องจำเพื่อสอบมากกว่ามุ่งเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนขาดทักษะการคิด และเรียนรู้เพื่อที่จะนำไปสอบมากกว่าการนำไปประยุกต์ เพื่อการพัฒนาตนเป็นพลเมืองที่ดีในชีวิตประจำวัน ดังที่ อรรถพล อนันตวรสกุล (2557) ได้เสนอแนะไว้ว่าการสอนหน้าที่พลเมืองต้องสอนให้ผู้เรียนรับบทบาทหน้าที่ของตนเองตามช่วงวัยการเรียนการสอนต้องเน้นบริบทจริง สถานการณ์จริง ไม่ควรเรียนแค่หลักการตามทฤษฎี ครูผู้สอนต้องมีการเสริมพลังให้กับผู้เรียน เพื่อให้เห็นว่าตนเองมีส่วนในการรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้นได้ ดังที่ สุนทร สันธพานนท์ และคณะ (2553) ได้เสนอแนะไว้ว่าชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนศึกษา และใช้สื่อต่างๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอนสร้างขึ้นชุดกิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกฝนที่เป็นระบบชัดเจนจนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดกิจกรรมด้วยตนเอง

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ยังเป็นส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีม ตามระบอบประชาธิปไตย และเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้สามารถปรับ

ตัวอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากหลักการดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่ม ส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา (ทิตินา แคมมณี, 2556) การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันภายในกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสติปัญญา มีทักษะการคิด ทักษะทางสังคม และการควบคุมตนเองในการเรียน เข้าใจตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถสร้างสังคมให้มีความสุข

จากการวิเคราะห์สภาพผู้เรียน ของโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก เมื่อจำแนกตามระดับชั้นและจากผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน พบว่ามาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง และมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่มีต่ออาชีพที่สุจริต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่พอใช้และเมื่อพิจารณาเป็นรายห้องเรียนพบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทุกมาตรฐานดังกล่าว อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ (โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก, 2560) ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณลักษณะของผู้เรียนในมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 9 ตามลำดับ ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT) มาใช้จัดกิจกรรมการเรียน เพราะตระหนักว่ากระบวนการเรียนรู้นั้นมิใช่เกิดจากการถ่ายทอดความรู้จากครูเพียงฝ่ายเดียว แต่การเรียนรู้เป็นการร่วมมือกันทำกิจกรรมระหว่างครู และผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายอีกทั้งเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจในรายวิชาสังคมศึกษามากขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการเรียนการสอนที่มี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1 เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT) ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 และมีดัชนีประสิทธิผล ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT)

3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน เรื่องพลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together: LT)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 135 คน

- กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 45 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

- ทฤษฎีการพึ่งพากันทางสังคม
- ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา
- ทฤษฎีการเรียนรู้ทางพฤติกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องพลเมืองต้นแบบ จำนวน 12 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง

2 แบบทดสอบก่อนเรียน- หลังเรียน ทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และคำตอบจะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
- 4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการศึกษา

O ₁ (Pretest)	X (Treatment)	O ₂ (Posttest)
ทดสอบก่อนเรียน	การจัดการเรียนรู้	ทดสอบหลังเรียน

- เมื่อ O₁ แทนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
X แทนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together: LT)
O₂ แทน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและสอบถามความพึงพอใจนำไปทดลองใช้ (Try-out)

- กลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 /1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่เคยเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผ่านมาแล้วเมื่อปีการศึกษา 2559 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ประเภทละ 1 คน

- กลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small group Testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 /1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่เคยเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผ่านมาแล้วเมื่อปีการศึกษา 2559 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่เข้ากับการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 9 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ประเภทละ 3 คน

- กลุ่มทดลองที่ใช้ในการทดลอง แบบภาคสนาม (Field Testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 /2 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่เคยเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผ่านมาแล้วเมื่อปีการศึกษา 2559 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ไม่เข้ากับการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งและการทดลองแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 30 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ประเภทละ 10 คน

2. ทดสอบความรู้ก่อนการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ จำนวน 12 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อสำหรับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน

3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together: LT) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 เรื่องพลเมืองต้นแบบ จำนวน 12 แผน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 ชั่วโมง โดยจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4 ทดสอบหลังการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดิม สำหรับนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน

5 นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน ทำแบบประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ และดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT)

2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT)

3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ที่เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้

1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ ผู้ศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) รวม 12 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ทำการประเมินคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ย 4,54

จากนั้น ทำการทดลอง โดยทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) และทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) และการทดลองแบบภาคสนาม (Field Testing) โดยมีเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 69.17/68.89, 79.07/78.52 และ 82.57/83.67 ตามลำดับ

หลังจากนั้น ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน โดยทำแบบทดสอบก่อนเรียนล่วงหน้า โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วดำเนินการจัดการเรียนรู้และทำแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละแผนการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เสร็จแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน ปรากฏผล ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ 80/80

(N)	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E ₁) คะแนนกิจกรรมและทดสอบย่อย(คะแนนเต็ม 120 คะแนน)		ประสิทธิภาพบทเรียน (E ₂) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	
	คะแนนเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ	คะแนนเฉลี่ย	ประสิทธิภาพ
	45	99.91	82.93	24.71

จากตาราง พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน ปรากฏว่ามีเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 82.93/82.37

2 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.)

1. ผลการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่เคยเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผ่านมาแล้วในปีการศึกษา 2560 จำนวน 3 คน ปรากฏผล การคำนวณดัชนีประสิทธิผล ในการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing)

จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนนก่อนเรียน	ผลรวมคะแนนหลังเรียน	ดัชนีประสิทธิผล
3	30	51	62	0.28

จากตาราง ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ในการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง คือ 0.28 หมายความว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.00 เมื่อเปรียบเทียบกับค่า E.I. = 0.50 แสดงว่าในการทดลองครั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ยังไม่มีประสิทธิภาพ จึงทำการปรับปรุงรูปแบบเนื้อหา ก่อนนำไปทดลองใช้แบบกลุ่มเล็กต่อไป

2 ผลการทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่เคยเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผ่านมาแล้วในปีการศึกษา 2559 และไม่เข้ากับกลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 9 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่เข้ากับการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง โดยนำคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาหาค่าดัชนีประสิทธิผล ปรากฏผลการคำนวณดัชนีประสิทธิผล ในการทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing)

จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนนก่อนเรียน	ผลรวมคะแนนหลังเรียน	ดัชนีประสิทธิผล
9	30	155	212	0.50

จากตาราง ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ในการทดลองแบบกลุ่มเล็ก คือ 0.50 หมายความว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.00 เมื่อเปรียบเทียบกับค่า E.I. = 0.50 แสดงว่าในการทดลองครั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ มีประสิทธิภาพแต่ไม่สูงนัก จึงทำการปรับปรุงรูปแบบเนื้อหา ก่อนนำไปทดลองใช้แบบภาคสนามต่อไป

3 ผลการทดลองแบบภาคสนาม (Field Testing) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ที่เคยเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผ่านมาแล้วในปีการศึกษา 2559 และไม่เข้ากับกลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง และการทดลองแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ไม่เข้ากับการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง และการทดลองแบบกลุ่มเล็ก โดยนำคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาหาค่าดัชนีประสิทธิผล ปรากฏผลการ

คำนวณดัชนีประสิทธิผล ในการทดลองแบบภาคสนาม (Field Testing)

จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน ก่อนเรียน	ผลรวมคะแนน หลังเรียน	ดัชนีประสิทธิผล
30	30	509	734	0.56

จากตาราง ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ในการทดลองแบบภาคสนาม (Field Testing) คือ 0.56 หมายความว่า การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.00 เมื่อเปรียบเทียบกับค่า E.I. = 0.50 แสดงว่าในการทดลองครั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4 ผลการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จำนวน 45 คน โดยนำคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาหาค่าดัชนีประสิทธิผล ปรากฏผล การคำนวณดัชนีประสิทธิผล ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน ก่อนเรียน	ผลรวมคะแนน หลังเรียน	ดัชนีประสิทธิผล
45	30	739	1112	0.61

จาก ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I.) ในการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย คือ 0.61 หมายความว่า การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.00 เมื่อเปรียบเทียบกับค่า E.I. = 0.50 แสดงว่าในการทดลองครั้งนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ ถือว่ามีประสิทธิผล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน

โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน โดยทำแบบทดสอบก่อนเรียนล่วงหน้าโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วดำเนินการจัดการเรียนรู้ และทำแบบทดสอบหลังการเรียนในแต่ละแผนการเรียนรู้อย่างนี้นักเรียนได้เรียนรู้เสร็จแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน และทำการเปรียบเทียบ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	P
ทดสอบก่อนเรียน	45	16.42	2.29	43	20.05	1.68
ทดสอบหลังเรียน	45	24.71	1.14			

จากตารางพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ที่เรียนเรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) รายงาน

ความพึงพอใจของนักเรียนในด้านต่างๆ	ระดับความพึงพอใจ		แปลความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. บทบาทครูผู้สอน	4.66	.13	พึงพอใจมากที่สุด
2. บทบาทนักเรียน	4.73	.16	พึงพอใจมากที่สุด
3. กิจกรรมการเรียนการสอน	4.58	.21	พึงพอใจมากที่สุด
4. การวัดและประเมินผล	4.57	.22	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	4.64	.08	พึงพอใจมากที่สุด

จากตาราง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ในด้านบทบาทครูผู้สอน บทบาทนักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวม เท่ากับ 4.64 ค่า S.D. เท่ากับ .08 แปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านบทบาทนักเรียน ระดับความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 ค่า S.D. เท่ากับ .16 รองลงมาได้แก่ ด้านบทบาทครูผู้สอน ระดับความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.66 ค่า S.D. เท่ากับ .13 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.58 ค่า S.D. เท่ากับ .21 และด้านการวัดและประเมินผล ระดับความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.57 ค่า S.D. เท่ากับ .22

ด้านบทบาทครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.66 ค่า S.D. เท่ากับ .13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.81 ค่า S.D. เท่ากับ .39 รองลงมาคือ ครูกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกลุ่ม โดยมี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.77 ค่า S.D. เท่ากับ .43 และครูฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 ค่า S.D. เท่ากับ .49

ด้านบทบาทนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 ค่า S.D. เท่ากับ .16 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.90 ค่า S.D.

เท่ากับ .31 รองลงมาคือ นักเรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 ค่า S.D. เท่ากับ .41 และนักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.79 ค่า S.D. เท่ากับ .46

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.58 ค่า S.D. เท่ากับ .21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.69 ค่า S.D. เท่ากับ .47 รองลงมาคือ ทำให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมทุกครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.67 ค่า S.D. เท่ากับ .48 และทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.65 ค่า S.D. เท่ากับ .48

ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.57 ค่า S.D. เท่ากับ .22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนได้รับการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.77 ค่า S.D. เท่ากับ .43 รองลงมาคือ ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้า โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.71 ค่า S.D. เท่ากับ .46 และนักเรียนพอใจในผลการประเมินจากครูผู้สอน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.69 ค่า S.D. เท่ากับ .51

อภิปรายผล

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้และความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือรูปแบบร่วมมือเรียนรู้ (Learning Together : LT) มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.93/82.37 และมีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.61 ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เพราะผ่านกระบวนการสร้างอย่างมีระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดจากการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้าง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดเนื้อหา รวมทั้งการกำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดยทุกขั้นตอนผ่านการตรวจ และแก้ไขข้อบกพร่อง ความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง การทดลองแบบกลุ่มเล็ก และการทดลองแบบภาคสนาม โดยนำข้อมูลของแต่ละขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากระบวนการในบางส่วนตามข้อมูลที่ได้ และนำข้อบกพร่องในกระบวนการหาประสิทธิภาพ ในแต่ละครั้งมาทำการปรับปรุงแก้ไข ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ และดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล ประดับโชติ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 88.22/85.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ ศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง (2554) ได้ศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้ การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ (Learning Together : LT) สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ ร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ เป็นกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศที่ดีในการ เรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคลกระบวนการกลุ่ม มีการฝึก

ทักษะต่าง ๆ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 80.10 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 94.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนจำนวนร้อยละ 88.23 มีทักษะกระบวนการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์การ ประเมินในระดับดี สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนมี ความคิดเห็น ต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้โดยภาพรวมเห็นด้วย ในระดับมาก

2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ชุดกิจกรรมที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ผ่าน กระบวนการสร้างที่เป็นระบบกระตุ้นความน่าสนใจและมี รูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ มีการวางแผนกำหนดบทบาท ของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึงเป็นระบบ เป็นขั้น ตอน มีการชี้แจงเกี่ยวกับการทำงานของกลุ่มและชี้ให้เห็น ถึงความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังที่ทศนา แคมมณี (2556) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา สารต่าง ๆ ด้วยตนเอง และส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะ การสร้างความสัมพันธ์ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการ คิดและทักษะการแก้ปัญหา นอกจากเทคนิคการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ เทคนิค LT ที่ผู้ศึกษาใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้ว การเสริมแรงให้นักเรียนนับเป็นสิ่งสำคัญ ที่ช่วยสร้างแรง กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ และช่วยจูงใจ ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ด้วย จากเหตุผลที่กล่าว ในข้างต้นจึงทำให้นักเรียนเกิดผลสำเร็จในการเรียนวิชา หน้าที่พลเมืองกับงานวิจัยของ ปฐมพงษ์ พิษสิงห์ (2553) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านค้อกุดจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดย วิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/87.29

ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7227 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองต้นแบบ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกระบวนการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ เป็นแนวการสอนแบบพุทธวิธี และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหา ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยใช้สติปัญญาเป็นแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น จึงส่งผลต่อความพึงพอใจในความสำเร็จของการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับบุญช่วย ศิริเกษ (2549) ที่ได้กล่าวถึง ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของแมคเคลแลน (David McClelland) ไว้ว่า “ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะทำการใดๆ ให้เป็นผลสำเร็จดีเลิศมาตรฐานเป็นแรงที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ รวมทั้งเป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพ และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น” ดังที่ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) เสนอแนวคิดว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ทำให้นักเรียนทุกคนในกลุ่ม มีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงาน และการเรียนรู้ มีทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้ฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ทำให้มีความคิดกว้างขวาง สร้างปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันนั้น ได้เกิดการเรียนรู้ในเจตคติ ค่านิยมและความรู้ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยโคเฮิน (Cohen.1994) ได้ศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสม สำหรับนักเรียน เพราะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยลดการขัดแย้ง และการแข่งขันของสมาชิกในห้องเรียน รวมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในที่จะเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการร่วมมือกันเรียนรู้เป็นวิธีของการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็ก มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น

นักเรียนจะช่วยเหลือกันร่วมมือกัน โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน นักเรียนเก่งในกลุ่มที่ช่วยเพื่อนได้ ก็จะพัฒนาทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของตนเองให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น นักเรียนอ่อนสามารถเรียนรู้ได้จากเพื่อนเช่นกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together : LT) ควร จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดแก้ปัญหา และเลือกวิธีการแก้ปัญหาให้กับตนเองได้อย่างมีเหตุผล เป็นการพัฒนาสมรรถนะ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ครูควรเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่อยากจะทำชุดกิจกรรม

1.3 ครูควรให้การเสริมแรงด้วยการกล่าวคำชมเชยหรือการให้รางวัล และควรกล่าวให้กำลังใจนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนน้อย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเอง

2 ข้อเสนอแนะสำหรับ การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เกี่ยวกับตัวแปรอื่นนอกเหนือจากผลการเรียนรู้และความพึงพอใจ เช่น ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์ความสามารถในการเชื่อมโยงและความรู้กับสาระต่างๆ

2.2 ควรทำการวิจัยการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เกี่ยวกับการเรียนการสอนในเนื้อหาสาระอื่น และระดับชั้นอื่น ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนรูปแบบอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉัตรชัย พุ่มเลื่อน (2558). *สรุปสังคัมมัธยมปลาย*. กรุงเทพฯ : โอเดีซีฯ
- ทีศนา เขมมณี . (2548). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริตร นามวรรณ. (2548). *เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีการบริหารและการจัดการสถานศึกษา*.
มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญช่วย ศิริเกษ. (2549). *มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหาร*. เลย : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย.
- ปฐมพงษ์ พิษสิงห์. (2553). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือกลุ่ม สาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 .*
ปริญญาานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก. (2554). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551กลุ่ม
สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาปีที่1-3*. ขอนแก่น.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *ส่งความสุขสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทซีโนพับลิชชิง (ประเทศไทย) จำกัด.
- ศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง. (2554). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้
ร่วมรู้ (Learning Together : LT) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น.วิทยานิพนธ์ ศ.ช.ม. (หลักสูตรและการสอน).*
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู.(2549).*กฎหมายและหนังสือเวียน ก.ค.ส. กรุงเทพฯ ฯ*
- สุนทร สันธพานนท์ และคณะ. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : 9119 เทคโนโลยีเริ่มต้น.
- อรรถพล อนันตวรสกุล.(2557) (ม.ป.ป.). *รู้เท่าทันสังคมกับการเรียนการสอนสังคมศึกษา สืบค้นจาก*
<http://social.obec.go.th/library/document/sumrit/14-170654/001.pdf>
- อุบล ประดับโชติ. (2555). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวัน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิคLT*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและ
การสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Cohen, E.G. (1994). *Designing groupwork*. New York : Teacher College Press Columbia university.